

МТФ

СЪЗДАВАНЕ НА ГЕНБАНКА (МАТОЧНО ЛОЗЕ) ОТ ЛОЗОВИ СОРТОВЕ И КЛОНОВЕ ПРЕПОРЪЧАНИ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Ръководител на проекта: гл. ас. д-р Пламена Янкова Панайотова, „Растениевъдство“

проф. д-р Драгомир Пламенов Димитров, „Растениевъдство“; доц. д-р Миглена Атанасова Друмева, „Растениевъдство“; доц. д-р Петър Стоянов Янков, „Растениевъдство“; доц. д-р Павлина Наскова Атанасова, „Растениевъдство“; доц. д-р Иван Димитров Киряков, „Растениевъдство“; доц. д-р Мирослав Найденов Иванов, „Растениевъдство“; гл. ас. д-р Надя Георгиева Даскалова, „Растениевъдство“; ас. Анатоли Методиев Илиев, ИЛВ – Плевен; хон.ас. Зорница Димитрова Йорданова, „Растениевъдство“; хон. ас. Росица Орлинова Демирова, „Растениевъдство“; Добромир Радостинов Динев, спец. „Агрономство“; Симона Вениславова Гебешева, спец. „Агрономство“; Крисияна Томова Кръстева, спец. „Агрономство“; Габриела Миленова Димитрова, спец. „Агрономство“; Аглика Деянова Григорова, спец. „Агрономство“; Кристиана Иванова Опрева, спец. „Агрономство“

Въведение

Много от сортовете лози с многогодишно филогенетично развитие представляват мозайка от вариации, повечето от които са с негативни качества и в значителна степен влошават качеството на гроздето и произведените от него продукти. Като най-ефикасен и бърз метод за подобряване количествените и качествени параметри на сортовете се явява клоновата селекция.

За да се получат добри резултати при клоновата селекция е необходимо да се познава много добре вътресортното разнообразие. Редица учени (Valat, 1990; Furi, 1981) са констатирани, че клонът не е статична генетично-хомогенна форма на съществуване на сорта. Многократното вегетативно размножение на клона и вследствие по-краткотрайното или по-продължителното въздействие на климатичните фактори, в него настъпват отново мутационни изменения.

Направените изследвания и у нас доказват, че след различна продължителност от време клона се превръща в генетична мозайка и влошава стопанските си качества (Тодоров, 1985). За поддръжката на клона е необходимо извършването на системна селекционна работа, като се отбират „малки клонове“ – субклонове.

Целта на изследването е да се направи ампелографско изследване на сортовете Димят и Мискет врачански и техните клонове.

Табл. 1. Сравнителен механичен анализ на грозд и зърно при изследваните клонове от сорт Димят

Сорт/клон	Средна маса на грозд, г	Средно тегло на 100 зърна, г	Механичен анализ				
			грозд		зърно		
			Чепки, %	Зърна, %	Кожичи, %	Семена%	Мезокарп%
Димят	333,40	394,64	3,55	96,41	6,05	1,58	92,37
клон 4/32	351,44	395,14	3,78	96,22	5,93	1,55	92,52
клон 4/38	361,96	404,94	3,57	96,43	6,04	1,45	92,51
клон 5/52	349,66	468,80	2,77	97,23	5,62	1,41	92,97
клон 6/46	386,08	426,24	2,75	97,25	5,22	1,49	93,29

Табл. 2. Сравнителен химичен анализ на грозд и зърно при изследваните клонове от сорт Димят

Сорт/клон	Химичен анализ	
	Захари, %	Титруеми киселини, g/dm ³
Димят	18,52	6,95
клон 4/32	17,99	7,43
клон 4/38	19,01	7,05
клон 5/52	18,53	6,74
клон 6/46	18,97	6,56

Табл. 4. Сравнителен химичен анализ на грозд и зърно при изследваните клонове от сорт Мискет врачански

Сорт/клон	Химичен анализ	
	Захари, %	Титруеми киселини, g/dm ³
Мискет врачански	19,45	5,78
Клон 9/5	21,20	6,37
Клон 32/1	19,51	6,28
Клон 32/12	20,51	6,16
Клон 34/24	20,11	6,07

Табл. 3. Сравнителен механичен анализ на грозд и зърно при изследваните клонове от сорт Мискет врачански

Сорт/клон	Средна маса на грозд, г	Средно тегло на 100 зърна, г	Механичен анализ				
			грозд		зърно		
			Чепки, %	Зърна, %	Кожичи, %	Семена%	Мезокарп%
Мискет врачански	163,81	276,56	4,22	95,78	6,25	3,17	90,57
Клон 9/5	174,31	288,85	4,11	95,89	6,13	2,89	90,98
Клон 32/1	167,47	279,69	3,86	96,14	6,18	2,87	90,95
Клон 32/12	182,00	287,19	4,08	95,22	6,06	3,02	90,92
Клон 34/24	189,69	295,21	3,81	96,16	5,79	2,73	91,48

Резултати

Извършен е механичен и химичен анализ на грозд и зърно при сорт Димят и Мискет врачански и техните клонове.

Димят

Изследваните клонове показват различия в стойностите на показателите от механичния и химичния анализ на гроздето и зърното, като всички клонове превъзхождат популацията на сорт Димят по маса на грозда.

Съществуват математически доказани различия между клоновете 5/52 и 6/46 и популацията на сорт Димят по важните показатели маса на грозд, механичен състав и съдържание на захари в гроздето (табл.1).

Посочените клонове превъзхождат популацията по стопанска значимост и полученото грозде от тях се характеризира с по-добри агробиологични и технологични качества (табл.2).

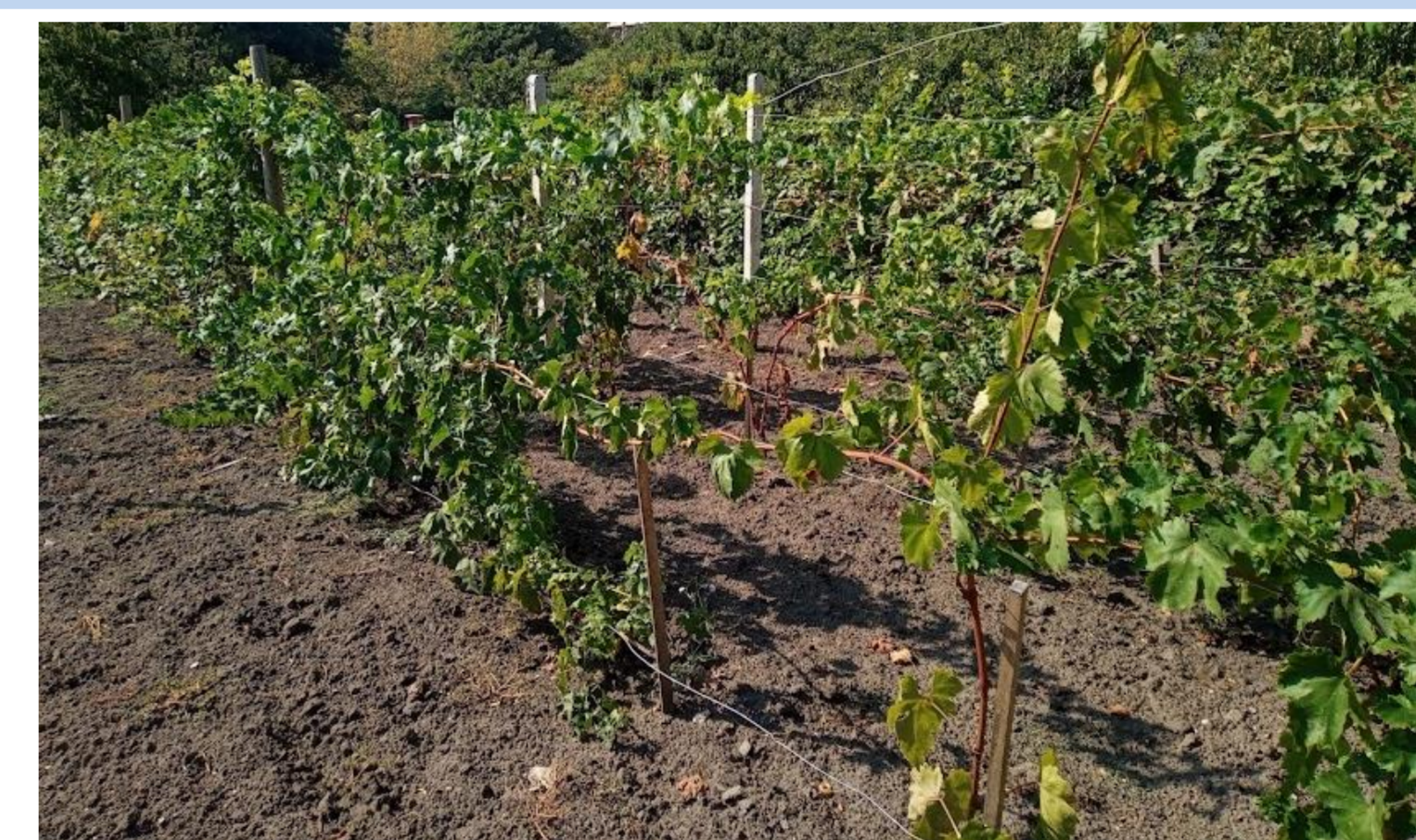
Мискет врачански

Масата на грозда при изследваните популация на сорт Мискет врачански и отбраните клонове е относително най-ниска при контролата - 163,81 g спрямо вариантите - от 167,47 g (32/1) до 189,69 g (34/24). При показателя маса на 100 зърна популацията и клон 32/1 са с близки стойности - 276,56 g и 279,69 g (табл.3).

Механичният анализ на грозда и зърното показва, че количеството на чепките 3,81% (34/24) - 4,11% (9/5) и на зърната 95,22% (32/12) - 96,16% (34/24) са в рамките на известните параметри за винените сортове лози, като съществуват различия между отделните клонове и контролата. Сравнителният анализ на данните от механичния и химичен анализ на грозда и зърното показва значително разнообразие в доказаността на различията, независимо от абсолютните им стойности.

Отбраните клонове превъзхождат математически доказано по добив популацията. С доказани положителни различия за процента на чепките и зърната са клоновете 32/1 и 34/24 (табл.3).

Концентрацията на изходните захари в гроздето варира от 19,5 до 21,20% (всички варианти са шаптализирани с 1,5% захари), като най-много захари е натрупал клон 9/5, следван от 32/12 и 34/24, а най-малко са в клон 32/1 и контролата. Стойностите на титруемите киселини са в близки граници - 5,78 - 6,37 g/dm³ (табл. 4).

Заклучение

Изследваните клонове показват различия в стойностите на показателите от механичния и химичния анализ на гроздето и зърното, като отбраните клонове превъзхождат популацията по стопанска значимост и полученото грозде от тях се характеризира с по-добри агробиологични и технологични качества.

По-високо съдържание на захари за периода на изследване е отчетено при отбраните клонове от сорт Мискет врачански, като варирането е от 19,5 % до 21,20 %.

Публикации по проекта

1.Yankova, Pl., A. Iliev. 2020. Local varieties vines in the Republic of Bulgaria (pink varieties) Annual journal of Technical university of Varna, Bulgaria, 4(2), 138-144. doi: 10.29114/ajtuv.vol4.iss2.217

Благодарности

Научните изследвания, резултатите от които са представени в настоящия постер, са извършени по проект НП 6/2020 „Създаване на генбанка (маточна лозе) от лозови сортове и клонове препоръчани за отглеждане в Република България “ в рамките на присъщата на ТУ–Варна научноизследователска дейност, финансирана целево от държавния бюджет.